

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Georgius Tokody
Ionaui Bibliotheca
Academiae Marad

BCU Cluj / Central University Library Cluj

496181
MAGYAR
N U R I R
MDCCXCIX-dik
ESTENDÖRE.

D. DECSY SÁMUEL
ÉS

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ALTAL

III. FERTÁLY ESZTENDÖ.

BIBL. UNIV. CLUJ-NAPOCA
St. 535 1979

BETSSEN,

1799.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CLIF

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 1.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Kedden Juliusnak 2-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

B é t s.

Felséges Urunk, *Melas* Lovas-Generálif a' hatodik Vasas Regimenttel kegyelmesen megajándékozni méltóztatott.

Károlina Auszriai Fő Hertzeg Kis-afszony, a' Felséges Urunk' és Afszonyunk' második leányok, már egy időtől fogva tartó egészségtelensége után, tegnap előtt ki-múlt a' világból.

Hadi Történetek

Tegnap dél.utáni két orakor ismét egy *Extra-blatt* árultatott itt Bétsben az Udvari Német Ujság' Expediturájánál, mely is már 33-dik *Extra-blatt* ezenn a' tavaszonn. A' következő kör-

nyülállásokat, ily formálog adatja benne elő a' Fő Hadi Cancellaria : —

„A' közelébb le irt, *St. Giovanni* és *Trebia* mellett három napokig tartott *Olofz* orszagi seregszétválásainktól fogva szüntelenül való mozgásaik miatt seregeinknek, ezen tsaták' bővebb környülállásaiknak le-irattatasai még bé nem küldettethettek. A' *Macdonald*'hatuljáró csoportjában azonban még Jun 22 dikénn is bé-érvén a' Gen. *Melas*' serege egy ellenséges osztályt, 60 lovasok ebből is foglágunkra estek. —

„Jun. 23-dikénn irta Fegyvertármester *Kray*, hogy az ellenség *Pármát* valósággal oda hagyta, a' hova az után *Hohenzoller* és *Ott* Generalisaink, bé-irattatva az ellenség két részére elválva utaz hátra felé *Modenán* kereszül, egyik az ország útann, másik a' hegyekenn. —

„Gen. *Melas* írja továbbá, hogy Jun. 20-dikénn a' F. M. Lieutenant *Bellegarde*' vezérlése alatt lévő seregünkre Gen. *Moreau* a' *Bormida*' jobb partján, fokkal nagyobb erével reá ütött: a' miéink azonban majd 14 órákig az ellenségnek leg nagyobb vitézféggel ellent állottanak, és tsak azért vonták özlize magokat a' *Bormida*' megé, hogy az *Alessandria*' várát vívó Cs. Kir. seregeket annál jobban fedezheffék. —

„Mi 260 Frantziákat fogtunk - el ezen alkalmatossággal. Oberstlieutenant *Prohaska*, a' ki jó maga viseletéért másokkal együtt meg neveztetik, a' fejénn egy lövést kapott. — A' Gen. *Macdonald* való további foglalatossággal, *Hohenzoller* és *Ott* Generalisaikra bizattatván, maga Feldmarschal *Suwarow*, siető marschal *Scrvia* felé útnak indúlt seregével, hogy a' Gen. *Moreau*' további elő nyomulását azonn vidékekenn ne tsak hatatosan meg-akadályoztassa, hanem egyéb aránt is minden hadi munkákat a' környülállásokhoz képeest előbb mozditson. —

„Azt is írja Gen. *Kray*, hogy az az esméretes *Cisalpinus* Generalis *Lához*, a' Frantziák'

partját oda hagyván, valami 20 ezerig való falusi embereket gyűjtött maga mellé, és mint erősítik, az *Adriaticum* tenger partjai körül telzi az expedíciókat, *Sinegagliát* és *Lorettót* is elfoglalta, és *Ancona* elbe szállított tábornokot.

Török Birodalom.

A' Bétsi Diariumban ilyen authenticus Török tudósítást olvasunk: —

„*Sir Sidney Smith* még a' mult *Aprilis*' 29-dikén irta vólt egy *Rhodusba* küldött levelében, hogy *Bonaparte*, a' ki a' *S. Jean d' Acre* várának vivásában foglalatoskodó Frantzia tábornokot maga személyesen vezérel, már 42 napokat töltött volt *Bellaport* táborában, a' nélkül, hogy az alatt valamivel előbb haladhatott volna, annál, mint a' hol az első nap' vólt. Két *Anglus hadi hajókon* és 6 *Schalupokon* lévő, mind együtt 80 darab ágyuknak tüzelése, a' melyekkel a' Frantziákat, valahányszor ezek a' Törökökre üttöttek, mind annyiszor lövöldözött *Sydney Smith*, leg nagyobb veszteséget okozott nékik. — „Az óta, hogy ezek történtenek, a' *Sydney Smith*' Secretáriusának egy *Május*' 6-dikán költ és *Smyrnába* érkezett leveléből olvasatik, hogy *Bonaparte*, tulajdonképpen kilentz versben tett haszon nélkül való próbát *S. Jean d' Acre* vára ellen, a' Basa ellenben egy olyan ki-ütést tett, a' mely igen veszedelmes vólt a' Frantziáknak — — 8 Frantzia Generalisok, u. m. *Caffarelli*, *Lasalle*, *Laugier*, *Lasne*, *Devoz*, *Vaux*, *Rampon*, és *Duguet* — továbbá 80 tisztek — és 4000 köz-emberek veszítették el életüket. A' Törökök és *Anglusok* között leg jobb egyet-értés uralkodik: az ellenséges tábornok pedig, a' sok fogyatkozások miatt egészen elment a' kedve.“

Frantzia Ország.

Néhány hónapok előtt egy Decretum által olyan engedelmet adtak vólt a' Törvényhozó Tanácsok a' Directoriumnak, hogy mind azokat

az irásokat és Journálokat, a' melyek a' Státusra nézve ártalmasok volnának, meg tiltathassa; a' Directorium azonban ezt a' Decretumot igen erősen ki terjesztvén, maga magát Státusnak és az ő ellene szolló irásokat, Státus ellenvalóknak lenni magyarázta; a' honnét a' következett, hogy a' nyomtatás béli szabadság annyira meg-szorított volt, hogy a' Directorium ellen semmi ki nem nyomtattathatótt. Ezen dologra és az ebből folyható rossz következésekre nézve egy hozzászóló beszédet tartott Kép-viselő *Berlier* közelébről az Öt-százak' tanácsában, melyel a' nyomtatás béli szabadságnak batorságba való helyheztetését, és az ugyan a'-béli zabolátlanságnak meg-családegyeztetését javasolta. Azután sok más Képviselő beszéltellenek, rész szerént a' *Berlier*' projectomai mellett, rész szerént azok ellen. *Carret* azt állította, hogy a' nyomtatás béli szabadságnak valamely határok között való maradása nélkül, Frantzia ország nem soká ismét el fogna a' Royalista irások' árja'ol borítottani, a' melyek kivált mostan annyival is több veszélyeket fognának szülni, hogy a' Frantzia táborok, az ő vezérek tehetetlenége miatt, erősen el-gyengyülve volnának, és a' köz gondolkodás is annyira el-gyengült, hogy még a' *Rastadt*ti Követeknek meg-gyilkositatása is lágy melegséggel fogadtatott, &c. Végezetre, *Censurának* felállitását javolta *Berlier*. Az ő beszéde nagy zugást gerjesztett. *Bonaparte Lucian* keményen ki-költ ellene. — Végre, hogy a' nyomtatás béli szabadságnak ebben is egy példája adattassék, decretálta a' Tanács, hogy a' *Berlier*' beszéde is csak ugyan nyomtattassék-ki.

A' Hadi Ministernél, az, egyik Directornak és sok Generálisoknak 's-fő tiszteknek jelenlétében, hadi tanácskozás tartatott, a' melyben a' Frantzia seregeknek és magazinumoknak mostani állapójok szorosán meg-visgáltatott, és a' táborokhoz kívántató dolgok meg-határozattak.

Az ország belső részeinn fekvő seregek mind meg-mozdultanak. A' *Lyon* és *Brüssel* mellett feküdt táborok, onnét fel-költének, és tovább indultak.

Gen. *Augereau*. Kép-viselőnek valóztatván, még-érkezett *Párisba*, és bé-ült az Öt-százak' ta-tátságában a' Kép-viselői székbe.

Egy írásban, a' mely ez előtt nem rég ilyen titulus alatt jött-ki *Párisban*: Egy próba, a' melyben azok az okok, a' melyek az 1649-ik esztendőben az *Angliai Respublikát* bé-hozták volt, s a' melyek azt megfundálhatták volna, és a' melyek annak el-enyészését tselekedték, elő szamláltatnak, keményen ki-kél az Író némely jelen való idő béli *Környülatások* ellen, s a' mely annyival is nagyobb figyelmeteliséget gerjesztett sokakban a' *Frantzia* országi Respublikánusok közzül, hogy az írás egy *Boulai* nevü Képviselőnek munkája, ki is az akkori idő-béli környülatásokat a' mostaniakra láttatván szabni, kemény jóvendöket mond ezeknek. Az olyan helyek közzül, a' melyek egy Respublikánusnak szájából keményebben láttatnak hangzani, némelyeket az Ujjságok is ki-nyomtattnak. Illyenek az itt következő sorok is; — „

„Mi, egy Országló székben, így szoll *Boulai*, meg különböztetjük a' dolgot a' személytől. Ez, nem keveffébbé fontos, mint az: minthogy a' jó Országlók, a' rozz *Constitütió* mellett is szerentsébbekké tészik a' népet, mint egy jó *Constitütió*, ha rozz kezekre bizattatik, és a' nép ezeket hozzá hasonlithatatlanul jobban meg tudja itélni, mint azt. Ha ök, ostoba kevélység és tsalfa tze-lozások által vezéreltetvén, a' békesléget vagy meg-szerezni, vagy meg-tartani nem tudják, vagy nem akarják, ha a' nép verét és kintseit örökké szükfégtelen hadakozásokban pazérolják, ha ök a' nemzetnek minden haszna nélkül vagy haszna ellen, más népeket nyughatatlankodtatnak vagy törtenek, ha a' hatalom öket meg-részegíti, és

hívstgtelen vagy meg-vetésre méltó hizelkedők. töl vétettetnek körül, ha az ő fejek, nevetséges orias gondolatokkal, a' szivek pedig aproság vagy pedig gyűlölséges indulatokkal vagy on el-telve, ha a' meg rontáson, machiavellismuson, és bajonétokon kívül, semmi egyéb végre-hajtó eszközoeket nem ismérnek, ha az ő Agenseik többire másod rendü tirannusok, a' kik mindenütt zürzavart és rettegést terjesztenek-el, ha a' kereskedés, szántás-vetés, és minden hasznos mesterségek el-hagyattatva hevernek, ha a' Státus-creditje el-enyészett, ha az adók örökké nevedeknek, és nagyobbára tsak a' nemzet' leg meg-vetettebb, és meg-romlottabb részének hajtanak hasznot, ha a' tulajdon bizontalan, a' személyes bátorság az önkény' zsákmányos; haiban kiha-don ki nem mondhatja a' mit gondol, ha az emberek, mind vallás beli mind polgári szokásaikban rövidséget szenvednek és meg-támogatnak, egy szóval, ha sem közönséges sem magános szabadság nintsen: jól látja, jól érzi azt a' nép, és már ekkor Isten' szava a' nép' szava.

„Azonban, ezen nemzeti massának, a' mely tsak magán való orizáglást kíván, hogy szükség és szokott munkáinak utánna állhasson, oly erőssen meg-kivátatik a' nyugalom, hogy ő a' dolgok' fel-forgattatásának minden gondolátjától irtozik, ő természet szerént a' jelen-való-nak meg tartására hajlandó, a' nagy áldozatokra és hofzszas szenvedésekre mindenkor kész. Hanem a' rofzszaknak igen sokáig való állandósága által tsak ugyan támadásra gerjesztetik végezet-re; és már ekkor ellene álhatatlan akaratu, és minden gátakat, a' melyek elibe tetetnek, fel-forgat.

„Elő áll ekkor a' zürzavar' közepén egy párt, és fel-emelkedvén, minekutánna mindent, a' mi ellenére vólt, meg-buktatott vólna, nem elégzik-meg a' kezében lévő hatalommal, és a' helyett, hogy azt a' népnek boldogítására forditaná, ve-

télkedő társainak el-nyomásokra él véle, nékiek meg-engesztelhetetlen háborút hirdet, egész el-pulzításokra el-szánja magát; hogy uraságát bátorlágosabb lábra helyeztesse, a' Constitutziót, Törvényeket, és a' közönséges 's-magános bátorságnak minden Principiumjait lábai' alá tapodja, semmi ellen-mondást meg nem szenved, a' belzéd és nyomtatás béli szabadságot el-törli, a' népet minden képpen kinozza: ha továbbá uralkodónak nem nevezheti ez a' párt magát, nyilvánosságos hadat folytat nem csak a' véle ellenséges pártokkal, hanem a' néppel is. Despotává és Tirannuffá leszen. Ekkor már, ha a' rendkívül való környülállások által is, a' melyeknek támasztása a' fegyveres erejére is támasztatik, hatalmasnak maradhat egy ideig, kiváltképen úgy, ha fegyveres ereje is vogyon, a' mely által félelmet gerjeszthet. Hanem, mind ezek nem tarthatnak igen sokáig: el-jön a' szempillantás, a' mikor a' környülállásoknak ezen machiavellismussa többé senkit meg nem tsal, mikor egy közönséges fel-szó fog hallattatni, és a'-mikor maga a' fegyverek' ereje első eszköz lészzen a' Tirannusok' el-vesztésére. A' nép, a' köz vélekedésnek ily közönséges fel-forgattatódása között, a' hosszas nyomattatás által fel-mergesítettvén, elő veszi a' maga rettenetes erejét, 's attól lehet tartani, hogy ilyen nyughatatlanfágába hajtattatván, igen el-ragadtatik, és egy ellenkező *extremumra* vetemedik, a' mit fel-emelt fel-fordítván, és a' mit fel-fordított ismét fel-emelvén.

Még a' következő apróság meg-jegyzések is az említett idő béli *Angliai* Respublikáról, ugyan tsak ezen *Boulai'* írásából vétettettek: — „

„A' Respublikai Országglas-forma, *ugymond*, a' maga valóságos tisztalágában egy népnél is soha meg nem állott. Ugy látszik, hogy eddig az, tsak egy *abstracta theoreánn* fundálódik, a' melyhez az ember tsak erőssebben vagy kevesebbé közelíthet, de egészfzen soha el nem érhet. — Le-

hetetlen dolog *moraliter*, hogy a' Felségi hatalom (*Souveranitás*), állandó módra a' népnek által adattathassék. — A' Respublika ki-kiáltatott volt Angliában, és a' Státus ország-lás-formájává lett vólt, künn-benn győzedelmessé lett vólt; a' köz vélekedést magához vonta; az Anglus nép meg vólt vilagosúlva; a' közönséges Igazgató Hivatalok között való egyenlő fontot is fel tudta állítani; volt egy ifjakkól és egy vénékből álló tanácsa is: még is ez az ily fundamentomson fel-állított Respublika is, tizen egy elzöldöknél tovább fenn nem állhatott. — Ennek eldülése, *igy szoll Boulai*, a' pátrióta pártoknak egymás-között való meg-hasonlásokból, az *Independensek'* heveffégből, a' bé-töltető Hatalomnak *tyannóság*ábóltra' nép-képtyisébbről meg-bántattatásokból, a' Royalistáknak finom és; vég-re machiavellusi magok-viseletjékből vette eredetét a' mely veszélyek egészzen a' Respublikának fennállásáig mind fenn-állottanak. A' Respublika ügyit leg előbb is a' leg hevefőbb patrióták hagytak-el. Ők tartottak mindenkor Agenseket a' *Brüsseli Udvarnál*, hogy a' Prætendenffel frigyet kössenek; kivált abban a' történetben, ha valahogy az ellenkező pátrióta párt rajtok győzedelmes kezdene lenni. Azok között, akik a' Királyal leg nagyobb hetséggel békefféges kötesre léptenek, azok jegyezteinek meg, a' kik az előbbeni Királynak meg itéő Biráji vóltanak.

A' *Brescia, Peschiera, Piccighetone, Mantua,* és *Ferrara* várak' Komendánsai hadi Itéő-szék' elibe állittatnak azért, hogy ezen várakat áddig nem védelmezték, míg illett volna.

Anglia.

A' Királyi Státus Secretárius *Dundás*, ilyen Királyi Jelentést olvaftatott-fel Jun. 6-ikán az Anglian Parlamentomban: —

Gyűngy, Király. — „Ő Felsége hasznosnak tartja az Alsó Háznak jelenteni azt, hogy a' magajó atyafával és szövetségessével, az *Orosz*

Császárral, egy 45 ezer fegyvereseknek kiállításáról való *eventualis* kötésre lépett volt légyen, hogy azok a' közönséges ellenség ellen való hadakozásra fordíttassanak: hanem, ha szintén az oltatól fogva a' dolgoknak állapotjokban változtanak is a' környüállások, 's ezen változás azt okozta, hogy ezen teregekre az első tzteltől különböző képpen fordítódjanak ha szonra, tsak ugyan gyönyörűséggel esett így is értésére ő Felségének, az, hogy Szövetségessé nek az *Orosz Császárnak* tzelozásai, az ő Felségéivel meg-egyezzenek, és hogy ő (az *Orosz Császár*) a' maga táborának megmozdításában megkülömböztetett fietséget és tüzelességet mutatott légyen, a' mely tábor is már a' ki rendelt helyre útban lévén, Európára nézve gyanítható képpen hasznos szolgálatot fog tenni.

„Egy szersmind hát azokat a' pénz-béli fel-tételeket is tudtára adja ő F. ge az Alsó-Haznak, a' melyeken ez az egvezés fundaltatott: hogy t. i. ő Felsége, az *Orosz Császárnak*, egy 225,000 Font Sterlingekből (valami két millió két száz és 50 ezer Forintokból) álló előre való summat, továbbá minden hónapoként 75,000 F. Sterlingekből (750,000 Forintokból) álló Subsidiumot, 's végezetre még egy 35,000 F. Sterlingekből álló hónapoként való subsidium summat fog fizetni, hanem ezen utolsó summat majd, tsak a' lejendő és a' Szövetségeseeknek egyet-értések által helybe hagyatandó békekészes Kötesnek meg-készülése után, fizeti-le ő Felsége.

„Ő Felsége a' hiv Parlamentalis tagoknak jó hajlandóságokra és forró hívfégekre bizza magát, hogy ezek oly állapotba helyheztetik ő Felségét: a' mely szerént ezen *Orosz Császárral* való kötélt bétölthesse, a' *Portugalliai Királynéval* kötött egvezés' fel-tételeit meg-tarthassa, a' Helvétus Kantonoknak segedelmekre lehessen, azoknak régi szabadságokat és függetlenlégeket helyre állíthassa, 's továbbá is oly egvezésekre

lépheffék, a' melyek által *Europának*, a' *Franzia Respublika'* el szenvedhetetlen tiranouffiga álló való szabadittatása véghez vitetetheffék."

Az *Orosz Császár'* számára kivántató sublidiumokat, a' melyekről ezen Királyi Jelentésben emlekezet vala, Jun. 7-dikénn meg-határozta a' Parlamentom.

Dundás még egy más projectomot is terjesztett ezen alkalmatossággal a' Parlamentom elibe. Az ő projectoma, a' most folyó hadi környülállásokra nézve igen fontos. Azt javasolta, hogy a' *Militziának* (mely másként *Provincziális katonaságnak* is neveztetik, és tsak benn az Országban teszen katonai szolgálatot) egy zo ezer fejből álló része el-botsáttatván azután igen jó hópénz fizetéseket neki, oly fel-tétel alatt, hogy a' *Reguláris katonaság* közzé állván, ezzel együtt az *Europai szározra* is ki szálljon, 's. az itt tétendő *expeditziókból* részesüljön. Ezen javas-lását ilyen szavakkal fontosította *Dundás*: —

„A' ki *Europának* mostani állapotját gondolóra veszi, *ugymond*, kéntelen által látni, mely fontosok fognak azok a' hasznok lenni, a' melyek onnét következnek, ha mi ismét az *offensiva* hadi munkákhoz hezdhetünk. A' mi eddig való tengeri győzedelmeink, az ellenség' kereskedését semmivé tették, a' *Britannusok'* birtokait *Nap-keleti* és *Nyugoti Indiákon* bátorságba helyheztették, *Irlandiát* meg tartották, az ellenfégnak bé-ütéseitől való félelmet el-oszlatták, és *Britanniát* a' mostani fel magasztalt és bátor-ságos állapotjára emelték. Én azon plánumom mellett, hogy az ellenféget kül-földökenn való *expeditziójink* által verjük-meg, hiv maradtam, és semmi nem-érdemlett gyaláztatásom sem vett arra, hogy ezen planumomtól el álljak: de pedig mikor lehetne nekünk e'féle kül földönn való *expeditziókat* szerentsébb követke-zésekkel tennünk, mint éppen mostan, a' midőn a' tenger partokat *Texeltől* fogva egész a' *Tágus'* vizéig,

fenki szem-ügyre nem veheti, a' nélkül, hogy meg ne győzetteffék a' felől, hogy a' Britanniai hadi erő, ott minden helyekenn hafznos expedi-tziókat tehet? Ha a' Militzia el-botsáttatik, és a' Reguláris katonafághoz adatik, még is fog az ország' védelmezélére 200 ezer fegyveres ember benn maradni. Tsak két napja annak a' nevezetes tekintetnek, a'-midőn tsak London várossából 8 ezer leg boldogabb és szerentséesebb polgárokat szemleltünk a' Királyhoz való hivségeket, fegyverbe való ki-allások által meg-bizonyítani. Az ilyen önként-vállalkoztak' száma pedig az országban 150,000-re reá megyen. Tsak ugyan nem kellett a' mondott 200 ezer ember-eket az ujj Regimentekbe, és *offensiv* szolgálatra, külömben, hanem tsak, tulajdon ajánlások szérént bé-verbuálni. A' Szövetséges Hatalmalfágok, a' szározonn fok tzélozásokat el nem érhetnek, Britannus tábornak vélek együtt való munkálkodása nélkül, a' mely más részről, a' kül-földekenn való iparkódasok által a' mi magunk Con-stitutziójának, mint ditsőffégünk' boldogfágunk' és függetlenségünk' fundamentomának fenn tartatására is, segítségül fog lenni. „

Elegyes Levelek.

Május 8 dikánn így irtak *Párisból*, a' *Nápolyi* körülállásokról: — „

„A' *Nápolyi St. Elme* nevü lántzokban, *Capua*-ban, és *Gaeta*-ban hagyatott kevés számu *Frantzia* örző-seregeknek, *Brigadéros Gerardon* a' vezérjek. Egyéb aránt még tsendeffég vagyon. A' *Neapolitanus Pátrióták* erőssen vigyáznak. Valami 3 ezeren közzülök, a' *Frantziák* el-mene-tele után gyűlést tartottak, és tanátskoztak. A' *Constitutzió*jokat ugyan már ki-hirdették, azért, hogy mindenek gondolkozhasanak rajta: de még nintsen meg erőllítve. Azonban a' támadások még most sem szüntenek-meg itt-ott ki-ütni. —

„A' mostáni Országló-szék 100 ágyuzó *Schalup* hajókat készített: ezekkel, és a' partokon levő battriákkal reméllvén, hogy az országot az Anglusok ellen védelmezheti.

Londonból Vice Státus-Secretarius, és vólt Helvétziai Anglus Követ *Wickham*, ismét *Helvétzia* felé vette útját, előbbeni Követségi méltóságának által-vételére. Főbb és leg első Foglatosságá fog lenni ott, hogy egy Helvétus Emigránsokból álló csoportot vegyen Anglus zsoldra. —

Hollandia ellen 20 ezer Anglus katonákkal fog a' vólt Helytartó Hertzeg, szározonn való tsatázáshoz kezdeni.

Vadani Napkeleti Indiai levelek Eliszerént, el kerülhetetlennek lenni írják a' *Londoni* tudósítók, az ő *Tippo-Saib* Fejedelemmel való hadakozásokat. Már tudtára adatott ezen Fejedelemnek, hogy ha a' maga szolgálatjára nem régen fel-vett *Seapoisokat*, a' katonai szolgálatból el nem bótstja, 's egy szóval az 1792-dik elzten-dő beli Traktát minden pontjaira nézve tökéletesen még nem tartja, a' háború hathatósan el fog ellene kezdettetni. Az Anglus tábor kiszállott már az Indus tsatázó mezőre. Lord *Mornington* *Madrassa* ment *Calcuttából*, hogy a' körülállások szzerént szükféges rendeléseket és készületeket tegyen ott. A' *Bombay* tábort Gen. *Stewart* vezéri, és magát a' *Madrasi* tábormal egyesítvén, ezzel együtt *Seringapatnam* felé fog elő nyomulni.

Páris, Jún. 17-dikénn: — „

„Itt igen terhes körülállások kezdettének elő fordulni. Az Öt százak' tanátsa azt határozta tegnap, hogy mind addig *Permanens* fog maradni (az ülét félbe nem szakasztja) valamedig a' Directorium feleletet nem ad azon kérdésre: hogy az Ország' külső és belső körülállásai, mitsoda állapotban találják magokat? — Meg-értvén ezt a' Venek' tanátsa, ő is *Perma-*

consuetudine lenni decretalta magát. — Estvéli 7 óra-
kor egy Követség érkezett a' Directoriumtól az
Öt-százak' tanátsához, mely által jelenteti a' Di-
rectorium, hogy a' kívántatott felelettel éppen
most foglalatoskodik, melyre nézve, hogy más
napra el-készülheffen vele, addig, ő is *Permanens*
fog lenni. Itt tehát mostanában mindenek per-
manensek: egyedül *Treilhard* nem lehet *permanens*
a' Directoriában; mivelhogy *Bergasse* nevű Kép-
viselő meg-mutatta az Öt-százak tanátsában, hogy
a' Constituzió tartása ellen lett Directorrá, a'
mely azt tartja, hogy egy Képviselő se lehes-
sen Directorrá addig, a' míg a' Törvény hozó
tanátsból való ki lépése után egy elzindót el
nem töltött. *Treilhard*nak pedig hibztak még
néhány napok.

Az *Spanyol Udvar* minden *Kathedralis Eklésiák-*
tól *Deputatusokat* hivattatott ölfzszc *Madridba*, egy
itt tartandó közönséges Papi gyűlésre. A' tzel-
ját a' gyűlésnek nem tudják bizonyoson, mi légyen;
hanem gyanitják, hogy a' volna projectomban,
hogy a' Papságnak, a' mely a' már eddig tett sok
áldozatok mellett is igen gazdag, a' tölle el-vé-
tetett jofzágokból egy rész adattaffék visszafá:
de ellenben a' Királyi Obligátziók' intereffének
le-fizetése, a' mely elzindónként 90 millió
Reálokra megyen, bizattaffék ő reá.

Magyar Ország.

Bereg Vármegyéből, Junius 15-ikénn: — „

„Nállunk a' szunyogoknak különös nemek és
fokaságok uralkodott mostanában, sok szegény
embernek nem kevés kárára; mert a' leg egéssé-
gesebb marhák is véletlen le estek a' mezőn a
lábokról, 's nyomban meg döglöttek; szintúgy
a' járomból az ökrök ki dültek, 's többé fel sem
költek. Es sokára tudódott meg, a' Felsőségtől
ki küldött Orvosoknak vizsgálások után, hogy
az említett férgek bujkáltak fel, nagy fokaság-
gal, a' marhák' orra' jukába, 's onnan az agy-
velsejékbe. Más nemü, még nem láttatott, 's a'

közönségesnél háromszorta nagyobb, és hátúlról hofszan el nyúló két ágú farkú szúnyogok is jártak a' minap földünkön; még pedig olykor az egész levegőt el lepő véghetetlen számmal. Ezek a' hol az embert meg tsipték, a' teste mérgeesen fel dagadt; ha pedig vakarta, ki is sebesedett. Leg több alkalmatlanságot az úton járóknak és mézőn-hálóknak okoztak.

„Az árviz a' mi földünkön is felette sok kárt tett; egész határokon a' vetést meg rontotta; sok tábla földekben az Életet vadóttya változtatta; kaszállóinkat a' maga után hagyott vastag iszap által, elég helyen haszna vehetetlenekké tette; 's az utazást is gátolta. Mindazáltal tsak nem lettünk olyan árvakka, mint az árva Vármegyei-ek, a' kik az Országnek egyik szélin lakván, mi reánk, másik szélen lakókra szorúltak kenyérért; és nem százával, hanem ezerivel szedik fel felé köblit a' tengerinek; siralmason panaszolván, hogy az ő egész földjökön általán fogva mind vadóttzá vált az élet.

Tudósítás.

Ezen folyó esztendőben, Augustus Havának 5-ik napján, a' Pápai Uraságnak ménesse, melly 10 hágó mén-lovakból; 2 három esztendős, 4 két esztendős 10 egy esztendős tsödör csikókból; 9 három esztendős. és 4 két esztendős Parippatsikókból; 65 anya kanczákból, mellyek közzül harminzhatnak szopos csikó vagyon alatta, általlyában pedig ismét újra meg vagynak szép mén lovak által hágattatva. Ezeken kívül, 2 négy esztendős; 5 három esztendős; 3 két esztendős; és 13 egy esztendős kantza csikókból, és így 132 darab nevezetes fajtu ménesekből öszve szerzett lovakból áll, ugyan Pápa várállában, kótya vetye által, kész pénzért el fog adattatni. Mind azok tehát, a' kik szép, 's magas Magyar és Erdélyi fajtu lovaknak kedvellői, ezen kótya vetyére el várattatnak.

P. D.